

Тематична виставка
"Інноваційна діяльність та технопарки"

(надходження III кв. 2024)

Розділ 1. Інноваційна діяльність. Загальні питання

739096 R
336

Адаптаційні обліково-фінансові механізми інноваційної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах соціально-поведінкових обмежень [Текст] : [монографія] / [колектив авторів: Н. О. Бондар, О. В. Гребенікова, Т. В. Денисова та ін.] ; за ред. Т. В. Калінеску ; Національний аерокосмічний університет імені М. С. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". - Харків : ХАІ, 2024. - 160 с. : табл., рис.

Монографію присвячено питанням адаптації обліково-фінансового механізму інноваційної взаємодії різнорідних за соціально-економічними інтересами суб'єктів господарювання відповідно до глобальних викликів, соціально-поведінкових обмежень та умов трансформації економіки знань. Сформовано алгоритм трансформації механізмів співробітництва суб'єктів господарювання відповідно до глобальних викликів і соціально-поведінкових обмежень. Виявлено наслідки трансформації обліково-фінансового механізму взаємодії суб'єктів господарювання в умовах глобальних викликів.

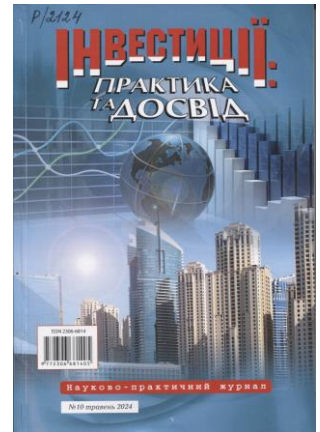
Аналітичне проектування в системі операційного менеджменту інноваційно активних підприємств / Т. В. Харчук, О. П. Закорко, Л. А. Кургузенкова [та ін.] // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 13. – С. 47-65.

P/2124

Аналітичне проектування виступає як один з фундаментальних елементів системи операційного менеджменту інноваційно орієнтованих підприємств. Цей процес дає змогу компаніям систематично та з максимальною ефективністю розробляти та впроваджувати нові продукти, послуги та технологічні рішення. Ключові етапи аналітичного проектування: визначення чітких цілей проекту (на цьому етапі ключовим завданням є чітке формулювання цілей проекту, які мають відповідати принципам SMART: вимірність, досяжність, релевантність, обмеженість у часі та конкретність); комплексний аналіз ринку (цей етап передбачає проведення ретельного дослідження ринку з метою вивчення потреб та очікувань клієнтів, а також аналізу конкурентного середовища); оцінка доступних ресурсів (на цьому етапі здійснюється оцінка ресурсів, які будуть задіяні в проекті, таких як фінанси, персонал, обладнання та часові рамки); розробка детального плану проекту (цей етап передбачає розробку чіткого плану проекту, який включає в себе детальну розбивку на етапи, визначення завдань, розподіл відповідальності, бюджетування та встановлення часових рамок); реалізація проекту відповідно до плану (на цьому етапі відбувається практична реалізація розробленого плану проекту); моніторинг та контроль ходу проекту (цей етап передбачає постійний моніторинг просування проекту, внесення необхідних коректив та коригування плану дій у разі виникнення непередбачених обставин); оцінка результатів та підведення підсумків (на завершальному етапі проводиться комплексна оцінка досягнутих результатів проекту, робляться висновки щодо його успішності та формулюються уроки на майбутнє.

Баран Р. Я. Оцінка ефективності безпекового управління ресурсами інноваційно орієнтованих підприємств індустрії гостинності в контексті посилення стимулюючого маркетингу та зовнішньоекономічної діяльності / Р. Я. Баран, Н. В. Баган, Є. В. Хмельницька // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 10. – С. 19-24.

P/2124

Індустрія гостинності є однією з найдинамічніших і найконкурентніших галузей світової економіки. Сучасні умови ведення бізнесу, що характеризуються посиленням глобалізації, інноваційними процесами та жорсткою конкуренцією, висувають нові виклики перед підприємствами гостинності. Одним із таких викликів є забезпечення безпеки та ефективності управління ресурсами. Оцінка ефективності безпекового управління ресурсами є важливою для інноваційно орієнтованих підприємств індустрії гостинності з кількох причин: безпека є одним із ключових факторів, що впливають на конкурентоспроможність підприємств гостинності, споживачі все більше цінують безпеку та захищеність під час подорожей і відпочинку; використання стимулюючого маркетингу, таких як знижки, акції та бонусні програми, може призвести до збільшення ризиків, пов'язаних з безпекою та ефективністю використання ресурсів; вихід на міжнародні ринки та розширення зовнішньоекономічної діяльності потребують від підприємств гостинності дотримання жорстких міжнародних норм і стандартів безпеки.

Божков Д. С. Інноваційний розвиток регіонів/територій як основа економічного зростання / Д. С. Божков, С. В. Галат, Чжан Сухан // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 11. – С. 236-240.

P/2124

Сучасні глобалізаційні зміни у світовій економіці створюють безпрецедентні можливості для розвитку регіонів/територій, що спроможні вплинути на активізацію їх економічного зростання, навіть незважаючи на існуючу технологічну відсталість та інші чинники недосконалості.

У статті конкретизовано види регіональних цільових аудиторій (ЦА) та їх основну мотивацію у інноваційному розвитку регіонів/територій, що дозволяє не розпорошувати увагу керівництва при визначенні напрямів інноваційного розвитку, врахувати інтереси всіх основних груп впливу та підвищити ефективність заходів регіонального менеджменту. Систематизовано інструментарій регіонального менеджменту для визначення і обґрунтування заходів інноваційної діяльності. Проаналізовано види стимулювання бізнесу, використовувані у світових практиках, та можливості їх реалізації вітчизняними регіонами. Проаналізовано можливі напрями активізації інноваційної діяльності в сучасних умовах в Україні.

Болдуєв М. В. Стратегічний підхід до відбору та оцінки інноваційних проектів у венчурному інвестуванні / М. В. Болдуєв, О. В. Болдуєва, О. Г. Лищенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 12. – С. 40-47.

P/2124

У статті зосереджується увага на аналізі методів оцінювання і вибору венчурних інвестиційних проектів. Описується важливість венчурного бізнесу для економічного розвитку, оскільки він фінансує інноваційні стартапи, що мають потенціал радикально змінити галузі та створити нові ринки. Обговорюється роль венчурних інвесторів у забезпеченні капіталу на ранніх стадіях розвитку компаній, коли традиційні фінансові інститути вважають такі інвестиції занадто ризикованими. Підкреслюється необхідність комплексного підходу, що включає детальне планування та постійний моніторинг виконання проектів, для зниження інвестиційних ризиків та оптимізації розподілення ресурсів. Висвітлюються сучасні виклики та перспективи у сфері венчурних інвестицій, з акцентом на необхідність адаптації оцінювальних методик до швидко змінюваних умов ринку і технологічного прогресу. Запропоновано використовувати гнучкі і динамічні системи оцінки, що дозволяють швидко реагувати на зміни в зовнішньому середовищі та ефективно управляти портфелем інвестиційних проектів.

Бурковська А. В. Інноваційні технології у банківському секторі України в період цифровізації / А. В. Бурковська, П. О. Коваль // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2023. – Т. 27, Вип. 1. – С. 51-63. – Текст англ.

P/0151

На сьогодні міжбанківська конкуренція набуває наростаючого характеру, тому впровадження та розвиток інноваційних технологій у наданні банківськими послугами набуває особливої актуальності. Крім того, удосконалення інноваційних технологій в банківській сфері забезпечить ефективну діяльність банківської системи та підвищення рівня економіки України, шляхом збільшення інноваційних шляхів здійснення фінансових операцій. *Мета полягає у дослідженні перспектив інтеграції фінансових технологій у банківський сектор, визначенні сильних та слабких сторін, а також загроз та можливостей впливу даних технологій у банківській галузі. Теоретико-методологічну основу статті становлять праці українських науковців із питань впровадження банківських інновацій та фінансових технологій. В процесі дослідження було використано емпіричні та теоретично-оглядові методи дослідження, що дало змогу розкрити сутність поняття інноваційна діяльність та інноваційні технології. Здійснено аналіз сучасних перспективних інноваційних технологій в Україні, та у світі. За допомогою SWOT-аналізу було досліджено сильні та слабкі сторони інноваційних технологій, таких як: ManuScan, електронні гаманці, електронні системи платежу. Особливу увагу було приділено категорії загроз таких інноваційних технологій, як хакерські та вірусні атаки, оскільки ці інноваційні технології використовуються в банківській та фінансовій системі на державному рівні.*

Гавронський А. О. Вплив цифровізації на інноваційний розвиток регіонів / А. О. Гавронський // Economic Synergy. – 2023. – Вип. 4(10). – С. 147–157.

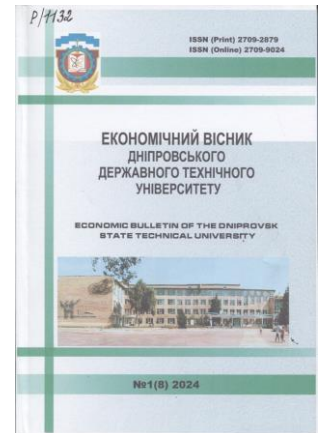
P/1744

Стаття присвячена виокремленню впливу цифровізації на інноваційний розвиток регіонів та країни в цілому. З'ясовано, що у сучасному суспільстві цифрові технології стають ключовим стимулятором економічного зростання, покращення якості життя населення регіонів та соціального прогресу. Проаналізовано зміну позицій України за Global Innovation Index у 2018 – 2023 рр., що в цілому демонструє, що Україна за останні шість років втратила 12 щаблів рейтингу, але, при цьому, все одно залишається в першій половині країн за даним рейтингом. Виокремлено вплив цифровізації на сфери життя та господарську діяльність суб'єктів економіки. З'ясовано проблеми інноваційного розвитку, до яких належать: неефективний та слабкий механізм впровадження інновацій у сферу економічної діяльності та їхньої подальшої комерціалізації; недостатню державну підтримку інноваційних проектів; недостатнє використання усіх можливостей, визначених в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС; слабкий рівень співпраці науково-дослідних, освітніх установ та інноваційних підприємств. Обґрунтовано, що цифровізацію слід розглядати як інструмент значного підвищення ефективності функціонування національної економіки, покращення якості життя громадян і вирішення різноманітних соціальних викликів. Розглянуто прогноз зміни частки цифрової економіки у ВВП України, що підтверджує вагомість впливу цифровізації на розвиток економіки. Запропоновано групу заходів щодо підвищення активізації інноваційного розвитку територій в умовах цифровізації, до яких належать: налагодження тісної співпраці між університетами та ринком; розвиток інкубаторів та інноваційних хабів; поширення розвитку технопарків та індустріальних парків; розповсюдження програм співпраці місцевих та регіональних органів влади з суб'єктами малого та середнього бізнесу; підвищення активізації участі у Європейському інституті інновацій та технологій; підвищення конкурентоспроможності інноваційно-активних підприємств; створення програм для залучення інвестицій в інноваційний розвиток територій та суб'єктів господарювання; спрощення процедури отримання патентів на винаходи; формування потужних інноваційних кластерів.

Гуржий Т. О. Стратегії розвитку інноваційного процесу в Україні з використанням цифровізації / Т. О. Гуржий, Ф. М. Мартинюк // Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. – 2024. – № 1(8). – С. 14-21.

P/1132

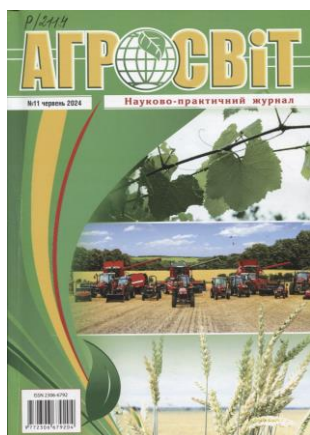
Зазначено, що залучення або стимулювання інвестицій в країну в умовах війни може бути важким завданням, але не неможливим. Розглянуто стратегії щодо залучення інвестицій в умовах сучасних викликів. Розглянуто основні стратегії, які можуть використовуватися підприємцями для залучення інвесторів під час військового конфлікту. Охарактеризовано основні з таких стратегій. Зазначено, що актуальність цифровізації зумовлена багатьма причинами. Основні причини обумовлені тим, що цифрові технології створюють нові можливості для розвитку інноваційних продуктів та послуг. Інвестори шукають перспективні компанії, які активно використовують ці технології для створення конкурентних переваг. Підприємства, які впроваджують цифрові рішення, можуть підвищити свою конкурентоспроможність через оптимізацію бізнес-процесів, покращення якості продукції та обслуговування клієнтів. Цифровізація сприяє розвитку екосистеми стартапів, яка може бути цікавою для інвесторів, що шукають нові та перспективні можливості для вкладень.

Дивнич О. Д. Удосконалення інноваційно-інвестиційного забезпечення у системі управління земельними ресурсами підприємств агропродовольчої сфери / О. Д. Дивнич, М. П. Мартинюк // АгроСвіт. – 2024. – № 11. – С. 120-130.

P/2114

У статті розглянуто інноваційні та інвестиційні аспекти управління земельними ресурсами аграрного сектору. З'ясовано взаємозв'язок інновацій та інвестицій в реалізації земельного потенціалу аграрних підприємств. Обґрунтоване місце інновацій в підвищенні ефективності виробництва та забезпеченні сталого землекористування. Також поряд з перевагами наведено певні загрози агроінновацій. Визначено принципи екологічно безпечного землекористування та ключові заходи для підвищення продуктивності сільськогосподарських земель. Досліджено динаміку і структуру капітальних інвестицій у сільське господарство, у тому числі землю. Встановлено, що досить високий рівень інноваційної активності спостерігається в агрохолдингах, також середні підприємства здійснюють половину всіх капітальних інвестицій. Обґрунтовано, що для подальших перспектив інноваційного розвитку в сільському господарстві стратегічно важливим є поступовий перехід від простого впровадження до трансферу інновацій та створення умов для впровадження інновацій на комерційній основі. Розглянуто інвестиційні інструменти реалізації інноваційної діяльності в аграрних підприємствах. З'ясовано, що державні видатки на сільське, лісове та рибне господарство в Україні не мали чітко вираженої тенденції, однак значення у 2022 р. втричі менше порівняно з 2013 р. В Україні спостерігався низький рівень індексу орієнтації на сільське господарство (АОІ), однак починаючи з 2016 р. спостерігався висхідний тренд показника, і у 2021 р. досягнуто нейтралітет в орієнтації уряду на сільськогосподарський сектор. Проаналізовано динаміку кредитування як одного з інструментів фінансування інноваційного управління. У 2021–2022 рр. відстежується зростання сум кредитування, але їх значення не досягли рівня 2014 р. Основними причинами відкладання використання банківських послуг підприємства визначають занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання, надмірні вимоги до застави. Встановлено, що малі аграрні підприємства та фермерські господарства мають обмежений доступ до кредитних ресурсів. Визначено, що притік прямих іноземних інвестицій в аграрну сферу в даний час є недостатнім для широкого фінансування інноваційної діяльності. Узагальнено основні характеристики інноваційно-інвестиційного забезпечення управління земельними ресурсами аграрних підприємств на сучасному етапі розвитку.

Євсейцева О. С. Розвиток банківської системи у період цифрових трансформацій та смарт-інновацій: маркетингові та управлінські аспекти / О. С. Євсейцева, І. М. Гончаренко, Б. Б. Богданець // АгроСвіт. – 2024. – № 11. – С. 137-145.

P/2114

В статті розглянуто розвиток банківської системи у період цифрових трансформацій та смарт-інновацій з позицій маркетингових та управлінських аспектів. Доведено, що розвиток банківської системи в умовах цифрових трансформацій та смарт-інновацій є одним із найважливіших аспектів сучасної економіки. Визначено, що цифрові трансформації та смарт-інновації значно змінюють банківську систему, роблячи її більш ефективною, безпечною та орієнтованою на клієнта. З'ясовано, що банки, які активно впроваджують цифрові технології, отримують конкурентні переваги та здатні краще задовольняти потреби своїх клієнтів. Конкретизовано, що фінансова стійкість банківської системи є основою її ефективного функціонування. В умовах постійних змін на ринку українські банки повинні підтримувати високий рівень капіталізації, ефективно управляти активами та пасивами, а також мати стратегії для швидкого реагування на фінансові кризи. Існує необхідність глибокого аналізу проблематики розвитку банківської системи з метою вироблення подальшої стратегії її функціонування у період цифрових трансформацій та смарт-інновацій з позицій маркетингових та управлінських аспектів. Визначено, що у контексті швидкого розвитку технологій та змін в ринкових умовах, банки повинні постійно моніторити та аналізувати свої досягнення та стратегії, щоб швидко реагувати на зміни та залишатися на чолі інновацій.

Іванченко В. А. Розвиток сфери природокористування в Україні: інвестиційно-інноваційний аспект / В. А. Іванченко, Н. В. Мединська, Ю. Ю. Марчук // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 11. – С. 30-36.

P/2124

Обґрунтовано, що в умовах широкомасштабного вторгнення російських загарбників на територію України, окупації частини території нашої держави та руйнації виробничо-технічної бази галузей важкої індустрії підвищується вагомість сфери природокористування у формуванні національного ВВП, а також у ресурсному забезпеченні базових ланок національного господарства. Доведено, що ключовими ланками сфери природокористування виступають сільське, лісове та рибне господарство, а також добувна промисловість. Дослідження показали, що валова додана вартість у сільському, лісовому та рибному господарстві України у період з 2013 по 2021 рік відображала тренд до зростання, але у 2022 році відбулося її зниження через збройну агресію російських терористів. Встановлено, що в цілому висхідна тенденція у динаміці валової доданої вартості в сільському, лісовому та рибному господарстві значною мірою зумовлена тим, що протягом 2013–2021 років спостерігалось зростання світових цін на зернові, олійні та інші сільськогосподарські культури, а також на деревину. Виявлено, що валова додана вартість у добувній промисловості України у період з 2013 по 2021 рік відображала висхідний тренд, але у 2022 році відбулося її зменшення у зв'язку з широкомасштабним вторгненням на територію нашої країни російських загарбників. Обґрунтовано, що інвестиційні потоки у сфері природокористування необхідно спрямовувати як в технології ощадливого використання природних ресурсів, так і в модернізацію мережі об'єктів природоохоронної інфраструктури, котрі упереджуватимуть еколого-деструктивний вплив сфери матеріального виробництва на природні біогеоценози. Доведено, що у сільському, лісовому та рибному господарстві інвестиційні потоки мають спрямовуватися у запровадження нових методів та технологій землеробства, сучасних технологічних процесів переробки сільськогосподарської продукції та утилізацію вторинної сільськогосподарської сировини. Встановлено, що активізація інвестиційної діяльності у добувній промисловості залежить від створення належного інституційного середовища для залучення зовнішніх інвестицій, в першу чергу інвестицій транснаціональних корпорацій, котрі спеціалізуються на видобутку корисних копалин.

Ілляшенко С. М. Управління маркетинговими ризиками комерціалізації радикальних інновацій на етапі формування первинного попиту / С. М. Ілляшенко, Ю. С. Шипуліна, Н. С. Ілляшенко // Маркетинг і цифрові технології = Marketing and Digital Technologies. – 2024. – Т. 8, № 2. – С. 17-29.

P/1454

Розроблено методичні засади управління ризиками комерціалізації радикальних інновацій на етапі формування первинного попиту. Розкрито їх сутність і спонукальні причини прояву. Запропоновано підходи до зниження рівня ідентифікованих ризиків: підвищення рівня споживчої готовності цільових споживачів – для ризику несприйняття інновацій; удосконалення системи мотивації чи коригування складу суб'єктів інноваційного процесу – для ризику інноваційної неготовності.

Інноваційна типологія моделей розвитку сучасних економічних систем / С. В. Козловський, П. В. Костюченко, А. О. Лісничук [та ін.] // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 11. – С. 74-80.

P/2124

У даній статті проведено дослідження методології опису моделей розвитку сучасних економічних систем, розглянуто еволюційні теорії розвитку економічних систем. Розкрито економічний зміст базових понять сучасної економічної системи, виділено три типи моделей розвитку сучасних економічних систем. Результати проведеного теоретичного аналізу дозволяють стверджувати, що основними законами розвитку економічних систем є закони: діалектичного синтезу, переходу кількісного в якісне, діалектичної суперечності. З'ясовано, що вивченням економічних систем займалися неокласична, інституціональна та трансакційна економічні теорії які довели, що розвиток економічних систем характеризується загальністю (тобто, має місце на всіх рівнях буття), безповоротністю (виникнення якісно нових властивостей, які не існували раніше) і спрямованістю змін (зміни виникають як результат певних взаємодій і породжують, у свою чергу, інші зміни). Поряд з цим, сутнісну характеристику розвитку доповнює час, оскільки будь-який розвиток відбувається у реальному часі, і лише час дозволяє виявити спрямованість розвитку. Отже, розвиток можна описати як розгорнутий у часі процес поступальних якісних трансформацій системи. Дослідження сучасних економічних систем дозволило виокремити три основні типи моделей їх розвитку: ендогенні, екзогенні, та змішані. В основі поділу лежать такі ознаки, як характер розвитку, домінуючі фактори розвитку, структура економічних ресурсів, економічна ніша та її ємність, обсяг інвестування економічних ресурсів, сфера економічної діяльності, економічна активність, темпи та результативність розвитку, економічна стійкість, стратегічний економічний потенціал, механізм управління факторами розвитку. З'ясовано, що моделі розвитку сучасних макроекономічних систем можна умовно вважати змішаними, але з певним тяжінням до екзогенного або ендогенного типу.

Караван Н. А. Техніко-технологічний рівень виробництва як обґрунтування напрямів інноваційного розвитку підприємства / Н. А. Караван, Л. В. Айтуганова // Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. – 2024. – № 1(8). – С. 92-99.

P/1132

Представлені результати аналізу та узагальнення методичних підходів щодо визначення техніко-технологічного рівня підприємства. Обґрунтовано фактори формування техніко-технологічного рівня підприємства з точки зору вибору напрямів його інноваційного розвитку. Наголошено, що техніко-технологічний рівень підприємства залежить не тільки від стану й рівня використання технічних ресурсів. Технологія розглядається як спосіб поєднання усіх видів ресурсів, а готова продукція як матеріально-речовинний результат будь-яких технологічних перетворень є готова із задалегідь визначеними кількісними та якісними характеристиками, реалізація якої дозволить

підприємству отримати прибуток. Оцінку техніко-технологічного рівня виробництва запропоновано здійснювати за наступними групами показників: технічні ресурси: технічний стан устаткування, рівень використання устаткування; матеріальні ресурси: рівень використання сировини та матеріалів; трудові ресурси: рівень механізації й автоматизації виробництва, рівень використання трудових ресурсів; технологія: рівень прогресивності технології, техногенне навантаження на довкілля; продукція.

Ковбатюк Г. О. Роль інформаційних технологій та інновацій в управлінні зовнішньоторговельною діяльністю підприємств / Г. О. Ковбатюк // Economic Synergy. – 2023. – Вип. 4(10). – С. 128–146.

P/1744

Визначення багатогранної ролі інформаційних технологій та інновацій у сферах оптимізації ефективності, зменшенні ризиків та створенні стратегічних переваг у системі міжнародної торгівлі стає практично першочерговим у сучасних умовах функціонування. Тому у статті проведено комплексне дослідження поточного стану, викликів та майбутніх перспектив симбіотичного взаємозв'язку між інформаційними технологіями, інноваціями та управлінням зовнішньоторговельною діяльністю підприємств.

У сучасному ландшафті глобального бізнесу взаємодія між інформаційними технологіями та інноваціями змінює підходи до управління зовнішньоторговельною діяльністю підприємств. Визначення ролі інформаційних технологій та інновацій в управлінні можливо оцінити через детальний аналіз складових інформаційно-інноваційного забезпечення до яких належать: платформи електронної комерції; технологія блокчейн; предиктивна аналітика; автоматизація в логістиці; штучний інтелект у прийнятті рішень; аналітика ринку на основі Database (баз даних); персоналізований клієнтський досвід (Internet of Things). Розглянуто основні переваги та визначено складнощі застосування кожного елемента, окреслені виклики, пов'язані з інтеграцією інформаційних технологій та інновацій в управління зовнішньоторговельною діяльністю підприємств.

Водночас застосування інформаційно-інноваційного забезпечення вимагає додаткових зусиль щодо безпекового компоненту (застосування заходів кібербезпеки) та подолання інтеграційних бар'єрів. З оцифруванням торговельних процесів кібербезпека набула першорядного значення – захист конфіденційної інформації, забезпечення цілісності транзакцій та захист інтелектуальної власності. До інтеграційних бар'єрів належать: тарифи та протекціоністська політика, що перешкоджають вільному руху товарів і послуг; перешкоди для транскордонних інвестицій; нетарифні бар'єри, включаючи регуляторні обмеження, ліцензійні вимоги та складні митні процедури; перешкоджання впровадженню сталих практик.

Оскільки технологічний прогрес продовжує розвиватися, підприємства повинні залишатися гнучкими, впроваджуючи та адаптуючи інновації, щоб залишатися конкурентоспроможними в динамічному ландшафті глобальної торгівлі.

Ковбатюк Г. О. Формування понятійно-категоріального апарату інформаційно-інноваційного забезпечення зовнішньоторговельної діяльності / Г. О. Ковбатюк // Economic Synergy. – 2024. – Вип. 1(11). – С. 115–135.

P/1744

Визначено, що в іноземних джерелах для характеристики торговельних операцій використовують поняття «міжнародна торгівля» (international trade), незважаючи на рівень взаємовідносин. Поняття «зовнішньоторговельна діяльність» (foreign trade activity) не має широкого вжитку та за використання вважається синонімом міжнародної торгівлі. Дана категорія також не має достатнього наукового обґрунтування і у вітчизняних джерелах.

У статті надано авторське визначення категорії зовнішньоторговельна діяльність – це сукупність економічних операцій і відносин на мікрорівні, пов'язаних з міжнародним обміном товарів, послуг і фінансових активів підприємств між різними країнами, що містить в собі експортно-імпортні операції, транзит, транскордонні інвестиції, послуги логістики та митні процедури.

Оскільки усі види та форми міжнародної взаємодії та співпраці потребують обробки значних інформаційних масивів даних і формуються під впливом стрімкого розвитку інформаційних

технологій та інновацій, доцільно користуватися поняттям «інформаційно-інноваційне забезпечення зовнішньоторговельної діяльності», що являє собою комплекс заходів і технологій, спрямованих на використання інформаційних та інноваційних ресурсів для оптимізації процесів зовнішньоторговельної діяльності, охоплює впровадження сучасних інформаційних систем, аналітичних інструментів, електронної комерції, цифрових платформ та інших технологій для підвищення ефективності торговельних операцій, поліпшення маркетингу та просування товарів і послуг на світових ринках, а також забезпечення конкурентоспроможності на міжнародній арені.

739242 B
37

Луцький національний технічний університет.

Студентський науковий вісник [Текст] = Student Scientific Bulletin = Studencki Biuletyn Naukowy : [фаховий] наук. зб. / [гол. ред. Лютак Олена Миколаївна]. - Луцьк : [Вид-во "Вежа -Друк"], 2023 - .

Вип. 50. - Луцьк, 2023. - 467 с. : граф., рис., табл. - Бібліогр. наприкінці ст. Текст кн. укр. та англ. мов.

Зі змісту:

Андрєєв Д. О., Харевич О. А. **Інновації ринку туристичних послуг та нові індустрії гостинності України в умовах війни.** – С. 12-19.

Інноваційний розвиток підприємств індустрії туризму України – це складний процес, в якому задіяні як громадяни – споживачі послуг, так і державні органи управління, а також туристичні фірми та підприємства туристичної індустрії, діяльність яких регламентується нормативно-правовими актами в галузі туристичної та інноваційної діяльності

Військові конфлікти завжди мають серйозний вплив на соціально-економічний ландшафт країни, породжуючи нові виклики і можливості для різних секторів економіки. Галузь гостинності, що стала важливою складовою сучасного господарства, не залишається осторонь цих викликів. Інноваційні та традиційні галузі гостинності, такі як готельний бізнес, ресторанна справа, подорожі та розваги, змушені адаптуватися до нових реалій.

Індустрія гостинності – це обширний сектор в рамках сфери послуг, що охоплює широкий спектр галузей, які працюють на забезпечення комфорту, розваг та задоволення потреб клієнтів у процесі їхнього подорожування та відпочинку.

739071 B
339

Львівський торговельно-економічний університет.

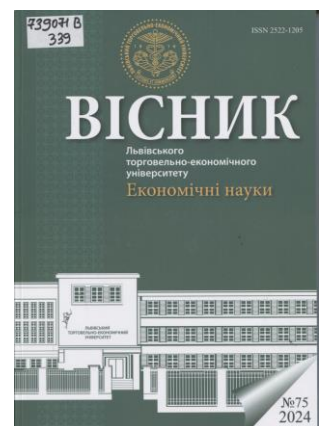
Вісник Львівського торговельно-економічного університету [Текст] : зб. наук. праць / [редкол.: Куцик П. О., Семак Б. Б. та ін.]. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту. - (Економічні науки).

Вип. 75. - Львів, 2024. - 148 с. : граф., табл. - Текст кн. укр., англ. - Бібліогр. наприкінці ст.

Зі змісту:

Гринів В. Б. **Концептуалізація економічної політики підтримки інвестиційно-інноваційного розвитку підприємництва.** – С. 126-133.

Статтю присвячено актуальному питанню визначення тенденцій розвитку інноваційного підприємництва в інноваційній екосистемі. Розглянуто інструменти економічної політики України військового часу, зокрема дієвість державних програм релокації бізнесу, розміщення держзамовлень на продукцію військового чи подвійного призначення, а також ухвалені рішення щодо дерегуляції бізнесу. Визначено інституціональні межі втручання держави у процеси інвестиційно-інноваційної активності підприємництва, зокрема лібералізацію підприємництва, активізацію міждержавної взаємодії, прискорення діджиталізації та створення інноваційних ринків. Запропоновано формування цілей впливу обґрунтовувати результатами загальної динаміки

інвестиційно-інноваційної активності підприємництва, оскільки цільова функція інвестиційної діяльності реалізується за рахунок зміцнення конкурентних позицій та зниження вразливості до несприятливих фінансових факторів. Це дозволить активізувати інвестиційні процеси в економіці для поєднання процесів післявоєнного відновлення зі структурною трансформацією галузей за рахунок розвитку наукомісткого виробництва.

739072 В

339

Львівський торговельно-економічний університет.

Вісник Львівського торговельно-економічного університету [Текст] : зб. наук. праць / [редкол.: Куцик П. О., Семак Б. Б. та ін.]. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту. - (Економічні науки).

Вип. 76. - Львів, 2024. - 158 с. : граф., табл. - Текст кн. укр., англ. - Бібліогр. наприкінці ст.

Зі змісту:

Боднар І. Р. **Інноваційні аспекти підприємницької діяльності в умовах глобалізації.** – С. 40-50.

Інноваційні ресурси в сучасних умовах стають основним фактором життєдіяльності всіх сфер суспільства. Будь-які недоліки в структурі і функціонуванні інноваційної системи призводять до збитків суспільства і держави. У зв'язку з цим у статті розглянуто ключові поняття та основи національної інноваційної політики. Аналізуються аспекти інноваційної підприємницької діяльності в умовах війни. Крім цього, визначені основні напрями держави в сфері інноваційної політики. Здійснено оцінку стану інноваційної сфери України у міжнародних порівняннях. Розглянуто напрями міжнародного науково-технічного співробітництва України. Запропоновані концептуальні підходи інтеграції України в науково-технологічний простір. При формуванні концепції державної інноваційної політики варто виходити з необхідності прийняття таких базових принципів, як її відкритість, рівність всіх учасників інноваційно-інформаційних відносин, системності, пріоритетності тощо. В цьому процесі головні заходи повинні бути спрямовані на забезпечення державних інтересів України і не суперечити соціальним інтересам громадян країни. Необхідними є програми на фінансування державою інноваційної діяльності підприємств, забезпечення пріоритету права перед силою тощо. У статті визначені закономірності інноваційного розвитку та шляхи інтеграції України до Європейського дослідного простору. Оцінено інноваційну активність промислового сектору економіки України у регіональному розрізі в межах застосування великими підприємствами результатів технічного прогресу Індустрії 4.0 (Інтернету речей). Проведено формалізацію інноваційної сфери держави та її залежності від ресурсного потенціалу, впливу процесів глобалізації тощо.

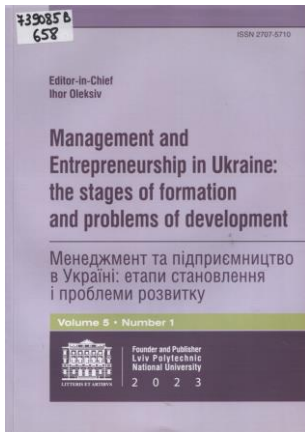
Козлова В. М. **Розвиток інноваційного підприємництва в інноваційних екосистемах.** – С. 66-74.

Статтю присвячено актуальній проблемі дослідження інноваційного підприємництва в сучасних умовах швидкоплинного зовнішнього середовища. *Метою статті* є визначення тенденцій розвитку інноваційного підприємництва у середовищі інноваційних екосистем. У ході дослідження виявлено, що поняття інновацій та інноваційної діяльності диференціюються відповідно до мети використання результатів технологічних розробок та інтелектуальної праці. Показано, що міжнародними інституціями підприємництво визначається як процес використання ініціативи для перетворення концепції бізнесу на нову інноваційну ідеологію, натомість українським законодавством інноваційний характер підприємництва не підкреслюється. Виявлено, що організаційна трансформація інноваційного підприємництва зумовила поширення інноваційних екосистем. Сучасні концепції розвитку інноваційного екосередовища спрямовані у напрями інноваційних трансформацій підприємницьких структур, інноваційна екосистема яких поєднує функціональні характеристики промислових та підприємницьких екосистем із урахуванням ресурсної бази та наявного інноваційного потенціалу.

Олексин І. І. **Управління інноваційною активністю в системі торговельного обслуговування.** – С. 88-98.

У статті досліджено фактори підвищення ефективності інноваційного управління в системі торговельного обслуговування, які забезпечують використання CRM-системи для отримання

конкурентної переваги незалежно від сфери комерційного підприємництва, дозволяють знизити адміністративні витрати, підвищити продажі та рівень задоволення попиту. Метою статті є оптимізація управління інноваційною активністю в системі торговельного обслуговування. У ході дослідження виявлено погляд респондентів про продаж та обслуговування в роздрібній торговельній мережі, виокремлено чотири типи споживчої поведінки. Підтверджено, що інноваційна активність у системі торговельного обслуговування залежить від кількості покупців, клієнтської бази та щільності взаємозв'язків.

739085 В
658

Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку [Текст] = Management and Entrepreneurship in Ukraine: the stages of formation and problems of development : науковий журнал / голов. ред. Ігор Олексів ; Національний університет "Львівська політехніка". - Львів : Національний ун-т "Львівська політехніка".

Т. 5, № 1. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2023. - 312 с. : рис., табл. - Бібліогр. наприкінці ст. Текст укр. та англ.

Зі змісту:

Одрехівський М. В., Козут У. І., Жила Д. О. Стратегічний підхід до управління розвитком еколого-інноваційної діяльності підприємств. – С. 77-90.

Досліджено сутність, мету, основні завдання, переваги та принципи еко-орієнтованого управління інноваційною діяльністю. Проаналізовано показники, що характеризують ефективність провадження еколого-інноваційної діяльності в Україні та у світі, ступінь еколого-інноваційної активності. Розглянуто підходи до формування еколого-орієнтованих інноваційних стратегій. Сформовано організаційний механізм розроблення еколого-орієнтованих інноваційних стратегій та організаційну структуру інтелектуальної системи управління екологічно-орієнтованими інноваційними підприємствами.

Адамів М. Є., Лиса Д. С. Сутність та особливості фінансування стартап-підприємств. – С. 123-130.

Обґрунтовано актуальність створення стартап-підприємств та необхідність залучення інвестицій для їхнього розвитку. Розглянуто та проаналізовано різні підходи до визначення сутності стартапу, на підставі чого уточнено трактування понять "стартап" та "стартап-підприємство". Ідентифіковано та охарактеризовано базові раунди фінансування стартап-підприємств із зазначенням обсягів коштів, які можна отримати на кожній стадії. Проаналізовано тенденції інвестування у вітчизняні стартап-компанії.

Литвин І. В., Данилюк Ю. В. Стартап-індустрія України в умовах глобалізаційних викликів. – С. 189-202.

Досліджено особливості розвитку стартап-індустрії в Україні до повномасштабного російського вторгнення. Автори проаналізували вплив війни на стартап-індустрію України в умовах глобалізаційних викликів, виявили негативні, а також віднайшли позитивні наслідки впливу воєнно-політичних чинників. Результати дослідження за темою роботи дали змогу запропонувати можливі сценарії майбутнього розвитку вітчизняної стартап-діяльності, проаналізувати перспективи та напрями розвитку національної стартап-індустрії у післявоєнний період України.

Мищенко М. І. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на безпекову ефективність управління ресурсами інноваційно орієнтованих підприємств в контексті розвиваючого маркетингу та діджиталізації / М. І. Мищенко, Н. В. Баган, О. А. Докучаєв // АгроСвіт. – 2024. – № 11. – С. 31-36.

P/2114

В статті розглянуто внутрішні та зовнішні чинники впливу на безпекову ефективність управління ресурсами інноваційно орієнтованих підприємств в контексті розвиваючого маркетингу та діджиталізації. У сучасному динамічному світі інноваційно орієнтовані підприємства стикаються з численними викликами, пов'язаними з управлінням ресурсами та забезпеченням безпеки. Ці

виклики посилюються в контексті розвиваючого маркетингу та діджиталізації, які створюють нові можливості, але й носять певні ризики. На безпекову ефективність використання ресурсів інноваційно орієнтованих підприємств чинять вплив зовнішні та внутрішні чинники. Чинники внутрішнього середовища впливають на внутрішню ефективність використання ресурсів, і, як правило, визначаються відповідно до елементів самої системи управління та процесів, що проходять всередині підприємства. Досліджувати ефективність використання ресурсів інноваційно орієнтованого підприємства в контексті розвиваючого маркетингу та діджиталізації, спираючись лише на чинники внутрішнього середовища не є доцільним, оскільки важливою стороною є зовнішня безпекова ефективність, на яку впливають чинники зовнішнього середовища. Під зовнішнім середовищем розуміють сукупність чинників, вплив яких сприяє функціонуванню, покращенню та ефективному використанню ресурсів інноваційно орієнтованим підприємством, які воно має враховувати у своїй діяльності. Отже, фактори внутрішнього середовища здатні впливати на безпекову ефективність діяльності інноваційно орієнтованого підприємства зсередини, шляхом удосконалення використання власних ресурсів та впровадження інтенсивних технологій. Фактори зовнішнього середовища здатні впливати на безпекову ефективність діяльності інноваційно орієнтованого підприємства ззовні, зокрема це може бути діяльність органів влади, фінансових установ, ринкових інституцій тощо. Чинники зовнішнього середовища, які визначають зовнішню безпекову ефективність використання ресурсів інноваційно орієнтованих підприємств доцільно встановлювати відповідно до суб'єктів зовнішнього середовища, що взаємодіють з підприємством в контексті розвиваючого маркетингу та діджиталізації.

Мищук Є. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств в умовах євроінтеграції: управлінські підходи та роль публічного управління / Є. В. Мищук, Д. С. Воронов // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 14. – С. 209-216.

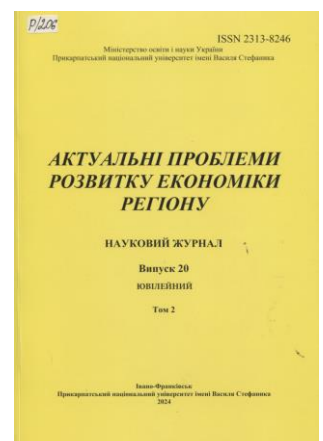
P/2124

Стаття присвячена визначенню системи управлінських підходів до інноваційного розвитку в умовах євроінтеграційних процесів з урахуванням впливу публічного управління. Обґрунтовано, що в умовах воєнних дій у змістовному наповненні поняття "інноваційний розвиток" зміщуються акценти від розуміння його як процесу якісних змін до сприйняття як здатності підприємств адаптуватися до нових реалій, знаходити нестандартні рішення та ефективно використовувати наявні ресурси. На цьому підґрунті удосконалено визначення інноваційного розвитку підприємств. Виконано аналіз витрат на наукові дослідження та розробки в Україні, який дав змогу виявити нестабільність їх фінансування. Для пошуку джерел додаткових фінансових ресурсів наведені заходи, що включають реорганізацію бюджетних пріоритетів, активізацію співпраці з міжнародними донорськими організаціями та використання механізмів державно-приватного партнерства. Виявлено також, що підприємницький сектор демонстрував високий рівень витрат на НДР. Показано, що євроінтеграційні процеси створюють зовнішнє середовище, яке активно впливає на інноваційний розвиток українських підприємств через доступ до фінансування, передових технологій, вдосконалення регуляторного середовища, обмін знаннями та покращення інфраструктури. Сформовано систему підходів до управління інноваційним розвитком промислових підприємств на макрорівні, розробка яких є прерогативою органів публічної влади.

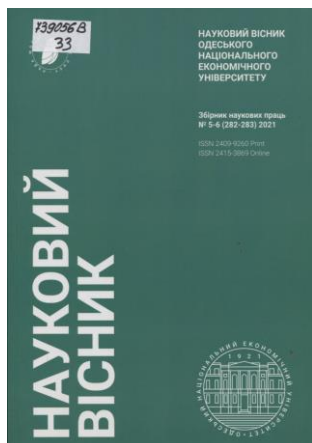
Нагорняк Г. С. Ідентифікація поняття інтелектуального капіталу та його тенденції розвитку у контексті інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств / Г. С. Нагорняк // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2024. – Вип. 20, Т. 2. – С. 159-177.

P/206

Метою статті є аналізування наявних досліджень ідентифікації інтелектуального капіталу підприємства, тенденцій їх розвитку та визначення основних складових інтелектуального капіталу у контексті інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств.

Викладено результати порівняльного аналізування праць українських та зарубіжних вчених, економістів та експертів з вивчення інтелектуального капіталу промислового підприємства. Систематизовано й уніфіковано такі ключові поняття, як: інтелектуальний капітал, нематеріальні активи, інтелектуальні ресурси, людський і організаційний капітал. Проаналізовано значення та роль інтелектуального капіталу. Запропоновано авторське визначення поняття “інтелектуальний капітал підприємства”. Окреслено головні завдання формування людського капіталу за умов інноваційного розвитку промислового підприємства. Структуровано критерії формування людського капіталу як важливої складової інтелектуального капіталу у контексті інноваційного зростання промислового підприємства. Виявлено особливості формування людського капіталу за умови інноваційному розвитку промислового підприємства. У процесі дослідження інтелектуального капіталу підприємств промисловості висновки та пропозиції здійснені під призою специфіки формування його складових елементів в епоху становлення та розвитку економіки знань. Провідним вектором подальшого розвитку інтелектуального капіталу підприємств в умовах такої економіки мають стати питання проектування процесу кумуляції, класифікації, вимірювання та трансформування знанневого капіталу, а також розроблення інструментів переведення його елементів у матеріалізовані та інноваційні активи підприємства.

739056 B
33

Одеський національний економічний університет.

Науковий вісник Одеського Національного економічного університету [Текст] : зб. наук. пр. / Одеський національний

економічний університет, Всеукраїнська асоціація молодих науковців. - Одеса : [ТОВ "Гельветика"].

№ 5-6 (282-283). - Одеса, 2021. - 110 с. : рис., граф. - Бібліогр. наприкінці ст. Текст кн. укр., англ.

Зі змісту:

Орленко О. М., Іваненко І. К. Динаміка інноваційної діяльності в Україні та шляхи її розвитку. – С. 96-99.

У статті проведено аналіз сучасного рівня інноваційного розвитку в Україні та виявлено найбільш перспективні напрямки застосування інновацій. Вивчено досвід іноземних компаній та наведено рекомендації щодо підвищення економічної ефективності інноваційної діяльності для українських підприємств. В процесі роботи було виявлено тенденцію до зростання інноваційного рівня України за останні роки, у тому числі завдяки стрімкому збільшенню частки ІТ-підприємств та орієнтації на міжнародний ринок продукції вітчизняних металургійних, авіабудівних та інших компаній. Також було визначено основні проблеми інноваційного розвитку України такі як нечіткість законодавства та специфіка певних сфер виробництва. У висновках авторами було запропоновано можливі шляхи вирішення цих проблем.

Оу В. Методичні напрямки та заходи реалізації формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком корпоративних інтеграційних об'єднань / В. Оу // Вісник економічної науки України. – 2023. – № 2(45). – С. 177-186.

P/1674

В результаті проведеного дослідження було визначено, що організаційно-економічний механізм управління інноваційним розвитком корпоративних інтеграційних об'єднань – це складна система взаємодіючих елементів, що об'єднує в собі організаційні, економічні, менеджерські та стратегічні аспекти управління, спрямовані на реалізацію інноваційних стратегій та досягнення конкурентних переваг.

Таким чином, було запропоноване власне визначення організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком корпоративних інтеграційних об'єднань як сукупності методів, інструментів, процесів та взаємозв'язків, спрямованих на створення та реалізацію

стратегічних інноваційних ініціатив в межах корпоративного об'єднання з метою забезпечення стійкої конкурентоспроможності та успішного функціонування на ринку.

Визначено, що мета формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком корпоративних інтеграційних об'єднань може бути сформульована як визначення чіткого напрямку інноваційної діяльності підприємства з метою досягнення конкурентних переваг і забезпечення сталого розвитку на ринку. Представлені глобальні задачі формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком корпоративних інтеграційних об'єднань, які включають: створення стійкої інноваційної культури, підвищення конкурентоспроможності, забезпечення сталого розвитку, створення сприятливого інноваційного середовища, пошук нових можливостей, розвиток та впровадження новітніх технологій, сприяння розвитку людського капіталу, розширення глобального впливу, стимулювання інноваційного підприємництва та побудова партнерських відносин.

Панкова М. О. Бізнес-модель "фріміум" як інноваційний інструмент розвитку проєктів / М. О. Панкова // Economic Synergy. – 2024. – Вип. 1(11). – С. 103–114.

P/1744

Стаття присвячена дослідженню особливостей використання бізнес-моделей «фріміум» у сучасній ринковій економіці.

Бізнес-модель «фріміум» передбачає безкоштовне надання продукту або послуги з можливістю отримання додаткових функцій за плату. Мета надання основного продукту чи послуги безкоштовно – привабити широку аудиторію. Безкоштовна версія обмежена за функціоналом, що мотивує користувачів до переходу на платну версію продукту. При впровадженні бізнес-моделі «фріміум» важливо активно відстежувати поведінку користувачів та оптимізувати пропозицію та монетизацію. Бізнес-модель «фріміум» дозволяє проводити експерименти з різними підходами до монетизації та вносити корективи до стратегії на основі результатів. Успішні бізнес-моделі «фріміум» можуть залучити рекламодавців за рахунок великої аудиторії безкоштовних користувачів.

У статті обґрунтовано доцільність активного використання бізнес-моделей «фріміум» для просування інноваційних проєктів. Бізнес-модель «фріміум» може стати ефективним інструментом в управлінні проєктами для залучення клієнтів, монетизації продуктів та забезпечення безперервного розвитку та вдосконалення продукту проєкту. Проведено дослідження відмінності між бізнес-моделлю «фріміум» та безкоштовним продуктом. Досліджено види бізнес-моделі фріміум, а також стратегії, які можуть використовуватися для їх просування.

Петрина М. Ю. Інноваційний розвиток України та Івано-Франківська у воєнний період / М. Ю. Петрина, М.-В. А. Стельмайстер, Л. С. Тараєвська // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2024. – Вип. 20, Т. 2. – С. 187-200.

P/206

Доведено, що військові дії на території України значно посилили процеси деградації інноваційних перетворень в Україні. Огляд аналітичної інформації свідчить про те, що Україна «з'їхала» вниз в своїх показниках інноваційного розвитку в порівнянні з 2019 роком, що свідчить про зменшення інноваційної та науково-технологічної діяльності. Проте з 2022 року спостерігається покращення в цьому напрямку. Припущено, що ріст інноваційної діяльності був викликаний повномасштабною війною Росії проти України, де Україна повинна знаходити інноваційні підходи, рішення для релокації бізнесів із зони бойових дій, та розробляти і впроваджувати інновації на полі бою.

Обґрунтована актуальність розвитку концепції міста майбутнього, де інновації реалізуються у вигляді Смарт-міста. Таке місто не лише стає платформою для технологічних досягнень, але й сприяє активному обміну інформацією між науковою громадськістю та жителями. В цьому контексті Івано-Франківськ з урбаністичною лабораторією «Metalab», платформою «Тепле Місто», інноваційним центром «Промприлад. Реновація» є дуже сприятливим містом для розвитку інноваційного бізнесу. Це особливо актуально в той час, коли велика кількість підприємств Сходу та Центру здійснюють релокацію на Захід України.

Петченко М. В. Безпекові засади ефективного управління ресурсами інноваційно активних підприємств в системі активізації маркетингової та зовнішньоекономічної діяльності / М. В. Петченко, Н. В. Баган, С. В. Кузьменко // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 9. – С. 87-92.

P/2124

В статті розглянуто безпекові засади ефективного управління ресурсами інноваційно активних підприємств в системі активізації маркетингової та зовнішньоекономічної діяльності. У сучасних умовах економіка стає більш соціально-регульованою та ресурсорієнтованою, в зв'язку з чим змінюється й концепція ведення сільськогосподарської діяльності, основним пріоритетом якої стає знаходження балансу між якісною екологічною політикою та забезпеченням продовольчої безпеки. Адаптація економіки України до глобальних інтеграційних процесів вимагає розробки заходів зі збалансування галузевої структури сільськогосподарських підприємств, які сприятимуть вирішенню проблеми розвитку аграрного сектора економіки. Без комплексного аналізу сучасного стану використання ресурсів, вкрай важко знайти баланс між економічно ефективним, екологічно збалансованим та соціально-орієнтованим веденням сільськогосподарського виробництва в аграрному підприємстві.

У сучасному світі конкурентоспроможність аграрних підприємств забезпечується шляхом ефективного використання наявних ресурсів, впровадження новітніх технологій та різноманітних інноваційних новинок. У ринковому середовищі впроваджують та набувають поширення нові, більш жорсткі правила, що стосуються підвищення ефективності використання наявних ресурсів; напрямів покращення ресурсного потенціалу підприємства в цілому; зниження виробничих витрат та підвищення якості вироблених товарів та послуг.

Шляхом проведення аналізу теоретичних засад ефективного використання ресурсів нами розглянута еволюція поглядів науковців та узагальнено сучасні підходи до визначення видів ефективності використання ресурсів аграрних підприємств.

Науковці виокремлюють: природну, структурну, технічну, технологічну, економічну, витратну, соціальну, екологічну, енергетичну, інвестиційну, соціально-економічну, еколого-економічну, виробничо-технічну та виробничо-економічну ефективність використання ресурсів. Враховуючи їх різноспрямованість та особливості типізації, ми виокремили економічну, екологічну та соціальну ефективності використання ресурсів аграрних підприємств по яких і будемо надалі проводити дослідження.

Попело О. П. Організаційно-економічний механізм формування інноваційної стратегії розвитку підприємств промисловості / О. П. Попело // Economic Synergy. – 2024. – Вип. 1(11). – С. 8–19. – Текст англ.

P/1744

Стаття присвячена дослідженню процесів формування організаційно-економічного механізму в контексті розробки інноваційної стратегії розвитку підприємств промисловості. Доведено, що організаційно-економічний механізм сприяє ефективній взаємодії між підрозділами підприємства, що допомагає уникнути дублювання робіт та підвищує загальну координацію діяльності. Проаналізовано завдання, на вирішення яких націлений організаційно-економічний механізм, серед яких: забезпечення стійкості, конкурентоспроможності та прибутковості підприємств промисловості за рахунок раціонального використання ресурсів, розробки та впровадження новаторських рішень, підвищення загальної ефективності функціонування тощо.

Окреслено критерії, яким має відповідати зазначений механізм. Досліджено етапи формування організаційно-економічного механізму в контексті розробки інноваційної стратегії розвитку підприємств промисловості. Проаналізовано переваги та перспективи для промислових підприємств від впровадження організаційно-економічного механізму управління інноваційними процесами. Розглянуто виклики, з якими стикаються підприємства промисловості, серед яких виокремлено: постійні зміни ринкових умов, технологічний прогрес, цифровізація, обмеженість ресурсів, зростаюча конкуренція. Доведено, що врахування та адаптація до цих викликів стає необхідною умовою для забезпечення стійкості та подальшого розвитку підприємства.

Прокопишин О. С. Стратегічне управління інноваційним розвитком фермерських господарств / О. С. Прокопишин, Н. В. Приймак, Н. В. Трушкіна // *АгроСвіт*. – 2024. – № 14. – С. 43-54.

P/2114

У статті обґрунтовано концептуальні засади стратегічного управління інноваційним розвитком фермерських господарств в Україні. Проведено статистичний аналіз діяльності суб'єктів господарювання у сфері сільського господарства. Встановлено, що ефективне функціонування суб'єктів господарювання в аграрному секторі гальмується сукупністю бар'єрів, які пов'язано з повномасштабним вторгненням росії на територію України, а саме: нестабільною політичною та економічною ситуацією; загрозами продовольчій безпеці; погіршенням зовнішньоекономічного стану та інвестиційного клімату; блокуванням морських портів; обмеженим обсягом фінансових ресурсів; руйнуванням і пошкодженням об'єктів критичної інфраструктури (енергетичної, логістичної, транспортної, агропромислової); недостатньо чіткою стратегією інноваційного розвитку тощо. Побудовано структурно-логічну схему процесу стратегічного управління інноваційним розвитком фермерських господарств в Україні. Її імплементація у практичній площині сприятиме прийняттю своєчасних, науково обґрунтованих та ефективних управлінських рішень щодо стратегічних напрямів інноваційного розвитку фермерських господарств в умовах нестабільності й мінливості зовнішнього середовища та кризових ситуацій.

Світовий О. М. Інноваційні підходи до управління інвестиційними процесами в туристичній галузі / О. М. Світовий // *Інвестиції: практика та досвід*. – 2024. – № 12. – С. 7-13.

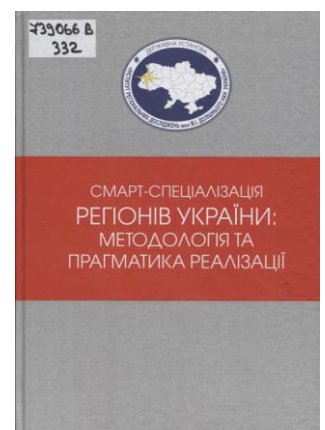
P/2124

В статті визначено сутність туризму як соціально-економічної категорії, яка є окремим видом економічної діяльності та пов'язана із іншими видами діяльності економіки. Проаналізовано сучасний рівень капітальних інвестицій у діяльність туристичних агентств та туристичних операторів та констатовано, що він є низьким. Наголошено на тому, що збільшення туристичної привабливості також є одним із основних чинників посилення притоку інвестицій у туристичну галузь, проте важливе значення має економічна безпека. Доведено, що для сталого розвитку туристичної галузі, дотримання відповідної якості та повноти надання туристичних послуг необхідне застосування інноваційних підходів до управління інвестиційними процесами. Зазначено, що в нашій країні створено необхідну законодавчу базу щодо регулювання інвестиційної діяльності в туристичній галузі з метою залучення більшої кількості інвестицій та підвищення ефективності їх використання. Проте, існують бюрократичні перепони, які створюють бар'єри у реалізації інвестиційних проєктів. Розглянуті основні особливості інновацій індустрії туризму, наголошено на необхідності вдосконалення науково-методичних підходів формування конкурентних переваг галузі. Запропоновано низку заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості туризму, зокрема щодо розробки перспективних інноваційних проєктів, які б зацікавили потенційних інвесторів. Аргументовано, що для кращої координації дій усіх учасників інвестиційного процесу доцільно створення регіональних туристичних кластерів які б сприяли впровадженню інвестиційних проєктів на інноваційній основі.

739066 В
332

Смарт-спеціалізація регіонів України: методологія та прагматика реалізації [Текст] : монографія / НАН України, ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України" ; [наук. ред. Сторонянська І. З.]. - Львів : [ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України"], 2022. - 424 с. : табл., рис. - (Проблеми регіонального розвитку). - Бібліогр. у виносках.

Метою досліджень, представлених у монографії, було – поглиблення наукових засад та дослідження практичного інструментарію смарт-

стратегування регіонального розвитку в країнах ЄС, окреслення потенційних напрямів імплементації кращих зразків європейської практики в українських реаліях.

У монографії обґрунтовано теоретико-методологічний підхід до стратегування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізації; ідентифіковано основні драйвери імплементації стратегії смарт-спеціалізації на регіональному рівні, а також бар'єри, які стримують процес в Україні.

Розроблено методичний підхід до аналізування чинників розвитку регіонів, що уможливило побудову ефективних смарт-стратегій, котрі б враховували специфіку регіонального розвитку та локальні конкурентні переваги, а також характеризувалися б динамічністю, гнучкістю та інклюзивністю.

Розроблено авторський підхід до ідентифікації регіонів за типом спеціалізації економіки (індустріальний, аграрний, комерційний, змінний і диверсифікований), враховуючи структуру валової доданої вартості, сформованої за певний період.

Набула подальшого розвитку система заходів та інструментів підвищення ефективності стратегування регіонального розвитку в Україні на основі смарт-спеціалізації, зокрема в частині обґрунтування диференційованого підходу до розробки механізмів координації державної регіональної та локальної політик із секторальними політиками, узгодження інструментів стимулювання регіонального розвитку у формі програм державної підтримки функціональних типів територій; пропозицій щодо удосконалення системи моніторингу та оцінки реалізації державної регіональної політики в контексті цілей та заходів оцінювання реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

Сучасні визначальні характеристики інноваційного розвитку економіки України: теоретичний та практичний аспекти / О. М. Ястремська, Л. М. Малярець, О. О. Ястремська, І. О. Бараннік // Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості. – 2023. – № 3(25). – С. 148-162. – Текст англ.

P/1665

Мета роботи – узагальнення та вдосконалення теоретичних засад інноваційного розвитку, виявлення основних впливових факторів і визначальних характеристик на його перебіг та розроблення пропозицій щодо забезпечення інноваційного розвитку економіки України в сучасних умовах.

Визначено такі *завдання*: з'ясувати ставлення фахівців до можливості та необхідності підтримки інноваційного розвитку в складних воєнних умовах сьогодення; узагальнити теоретичне підґрунтя інноваційного розвитку, удосконалити його визначення та згрупувати наявні концепції; обґрунтувати найвпливовіші фактори, що зумовлюють активізацію та/або отримання інноваційного розвитку економіки України; виявити його визначальні ознаки, за якими згенеровано заходи забезпечення інноваційного розвитку економіки у воєнних умовах.

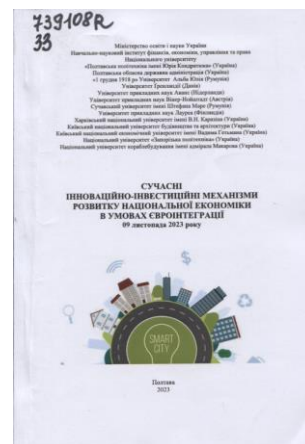
Висновки. Доведено, що вдосконалене поняття "інноваційний розвиток" полягає в тому, що воно характеризує розв'язання явних і прихованих суперечностей на основі здійснення якісних змін в економічній системі завдяки накопиченню кількісних перетворень у її складниках і/або факторах інноваційних процесів, інтелектуальної власності, новітніх технологій і продукції. Відповідно до наведених узагальнених концепцій інноваційного розвитку досліджено фактори впливу на це явище за динамікою складників глобального інноваційного індексу й за статистичними показниками економіки України за період 2015–2022 рр.

Визначено найбільш впливові фактори за окресленими показниками й побудовано багатofакторні регресійні моделі, за якими виявлено такі сучасні провідні ознаки інноваційного розвитку: формування й підтримування платоспроможного попиту кінцевих споживачів (замовників) інновацій щодо надбання інтелектуальної власності, виробництва й комерціалізації інноваційної продукції та інноваційних технологій; інвестування в інновації. З огляду на це запропоновано заходи щодо забезпечення й активізації інноваційного розвитку в умовах воєнних дій в Україні.

739108 R
33

Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції [Текст] : матеріали X Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 09 листопада 2023 р. / Навч.-наук. ін-т фінансів, економіки, управління та права Нац. ун-ту "Полтавська політехніка ім. Ю. Кондратюка (Україна), Полтавська облдержадмін (Україна), "1 грудня 1918 р." Ун-т Альба Юлія (Румунія), Ун-т Гренландії (Данія) [та ін.]. - Полтава : Нац. ун-т "Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка", 2023. - 193 с. Текст кн. укр. та англ. мов. Тит. арк. англ. мов.

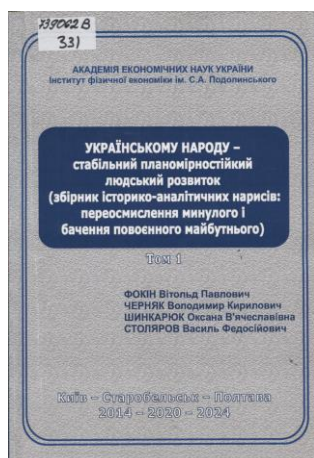

У збірнику матеріалів міжнародної науково-практичної конференції розглядаються теоретичні, методологічні та практичні аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку держави і механізми його забезпечення в умовах інтеграції України до європейської спільноти. Досліджено інновації в умовах екстремальних екзогенних викликів та завдання сталого розвитку України в системі європейських координат. Розкрито європейський досвід із забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку бізнесу в умовах глобальних викликів. Проаналізовано сучасні інновації в інформаційно-комунікаційних технологіях управління та виявлені перспективи повосенної відбудови України. Досліджено особливості цифрової трансформації логістичних бізнес-процесів в умовах реалізації стратегії сталого розвитку 2030.

Тарасенко С. І. Теоретико-методичні аспекти формування й функціонування системи управління інноваціями в логістиці / С. І. Тарасенко // Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. – 2024. – № 1(8). – С. 123-132.

P/1132

У статті розглянуто роль та зміст управління інноваціями в логістичній сфері, місце логістичних інновацій у забезпеченні конкурентних переваг підприємства та країни. Вказано на особливості логістичної сфери, які полягають у різному рівні пріоритетності логістичних процесів для підприємств різних галузей та знаходять свій прояв у організації системи управління інноваціями. Зазначено, що особливістю логістичної сфери виробничого підприємства є відповідність рівня її інноваційності рівню інноваційності основних технологій. Подано авторське бачення теоретичних засад концепції управління інноваціями в логістиці, які базуються на поєднанні економічної теорії, теорії логістики та логістичних концепцій, теорій інноваційного менеджменту. Визначено спектр методів, інструментів та технологій реалізації управління інноваціями в логістиці.

739062 B
331

Українському народу - стабільний планомірностейкий людський розвиток (збірник історико-аналітичних нарисів: переосмислення минулого і бачення повосенного майбутнього) [Текст] : [наукове видання] / Фокін Вітольд Павлович, Черняк Володимир Кирилович, Шинкарюк Оксана В'ячеславівна, Столяров Василь Федосійович ; Академія економічних наук України, Інститут фізичної економіки імені С. А. Подолинського. - Київ - Старобельськ - Полтава : [Інститут фізичної економіки], 2024 - .

Том 1 : Визначення стабільного планомірностейкого людського розвитку як національно-консолідованої цивілізаційної платформи України / Фокін Вітольд Павлович, Черняк Володимир Кирилович, Шинкарюк Оксана В'ячеславівна, Столяров Василь Федосійович ; Академія економічних наук України, Інститут

фізичної економіки імені С. А. Подолинського. - Київ ; Старобельськ ; Полтава, 2024. - 214 с. : табл. - Бібліогр. наприкінці ст.

Зі змісту:

1. *Шинкарук О. В., Столяров В. Ф., Островецкий В. И.* **Глобальные и национальные оценки инноваций и развития человеческого капитала.** – С. 13-26.

Виявлено та систематизовано основні чинники, що визначають формування потреб у людському капіталі в інноваційній соціально-економічній системі: розвиток наукомістких високотехнологічних виробництв; збільшення частки послуг у структурі виробництва; зміна форм і методів ведення господарської діяльності; рівень винагороди за реалізацію людського капіталу; впливу держави на економічні процеси; особливості інноваційного потенціалу та структури економічної системи в певній юрисдикції.

Уточнені основні напрями модернізації людського капіталу в інноваційних соціально-економічних системах, які полягають в удосконаленні соціальних стандартів і соціальних інструментів на основі збалансування інтересів держави, роботодавців, найманих працівників, профспілок і соціальної сфери (освіта, охорона здоров'я) для цілей забезпечення гідного рівня життя населення за рахунок отримання справедливих доходів, охорони навколишнього середовища, захисту прав людини, сприяння рівності і соціальної справедливості.

Федірець О. В. **Активізація маркетингового потенціалу інноваційно орієнтованих підприємств в системі адаптивного управління агропродовольчою сферою** / О. В. Федірець, М. О. Багорка, Н. І. Юрченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 9. – С. 26-32.

P/2124

Управління адаптивним розвитком агропродовольчої сфери можна вважати відносно самостійним комплексом чітких заходів спрямованих на планування, організацію, регулювання та контроль стратегічних змін.

При посиленні рівня конкуренції, та за умов постійного пошуку оптимальної ринкової позиції, управління розвитком суб'єкту господарювання потребує розробки та впровадження ефективних управлінських рішень стратегічного характеру, які мають забезпечити прогресивні зміни зовнішнього та внутрішнього середовища суб'єкту господарювання; характеризуються достатнім рівнем гнучкості стосовно постійних змін умов функціонування, та спроможні забезпечити швидку адаптацію до активізації маркетингового потенціалу інноваційно орієнтованих підприємств, зокрема агропродовольчої сфери.

Таким чином, окреслюючи перспективи розвитку агропродовольчої сфери України, треба орієнтуватися на його конкурентні переваги на ринках продовольства, адже відомо, що світовий попит на аграрну продукцію буде зростати. Передусім доцільною буде пропозиція підвищення ефективності державної підтримки аграрного сектору економіки з метою формування сприятливих умов для реалізації потенціалу його зростання, зміцнення матеріально-технічної бази, а також здобуття конкурентних переваг на світових ринках.

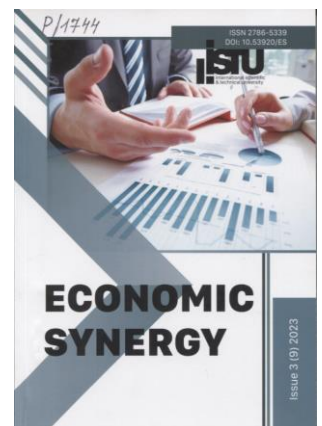
Ханін С. Г. **Стратегіми інтелектуально-інноваційного розвитку регіональних економічних систем в умовах становлення креативної економіки** / С. Г. Ханін // *Economic Synergy*. – 2023. – Вип. 3(9). – С. 154–163.

P/1744

У статті проаналізовано особливості інтелектуально-інноваційного розвитку регіональних економічних систем в умовах становлення креативної економіки.

Обґрунтовано взаємозв'язок інтелектуально-інноваційного розвитку регіональних економічних систем з іншими стратегічними цілями розвитку, такими як соціальний, демократичний, економічний, науковий розвиток та екологічна безпека.

Визначено основні аспекти інтелектуально-інноваційного розвитку регіональних економічних систем в умовах креативної економіки, зокрема доведено, що врахування переваг креативної економіки дозволяє розглянути ефективні шляхи використання наявних ресурсів, зокрема

інтелектуального потенціалу, наукових досягнень, технологій та фінансових засобів для стимулювання розвитку інноваційних підприємств та інфраструктури.

Стратегіями інтелектуально-інноваційного розвитку необхідно розглядати як стратегічні напрями, що пронизують усі аспекти регіонального розвитку. Вони об'єднують у собі формування інноваційної інфраструктури, підтримку досліджень та розробок, сприяють залученню інвестицій та розкривають можливості для виникнення нових інноваційних підприємств. Розвиток регіональних економічних систем передбачає впровадження комплексу стратегем, спрямованих на збільшення інноваційного потенціалу, залучення талановитих індивідів, створення інноваційних центрів та розбудову креативних індустрій.

Хоменко Н. В. Фактори впливу на рівень інноваційного розвитку українських підприємств автомобільного транспорту / Н. В. Хоменко // Economic Synergy. – 2023. – Вип. 4(10). – С. 178–186.

P/1744

Інноваційний розвиток автомобільного транспорту є необхідним, адже автотранспорт – значуща галузь економіки, і його інноваційний розвиток є джерелом економічного зростання, сприяє створенню нових робочих місць, логістиці та іншим супутнім секторам.

Інноваційні технології в сфері автотранспорту покликані також допомогти зменшити викиди шкідливих речовин та покращити екологічну ситуацію в містах та на дорогах, адже ефективні електричні та гібридні автомобілі сприяють зменшенню споживання пального та шкідливих викидів. Також автотранспортна галузь відіграє важливу роль у забезпеченні мобільності населення та розвитку регіонів.

Українські підприємства автомобільного транспорту прагнуть здобути конкурентну перевагу на світовому ринку, і це є можливим, якщо вони інвестуватимуть в інновації та нові технології, що сприятиме зростанню обсягів експорту та залученню іноземних інвестицій. Інновації в цій галузі також здатні покращити безпеку на дорогах, а розробка та впровадження систем попередження аварій, систем автоматичного гальмування та інших технологій спроможні допомогти зменшити кількість дорожніх пригод та поранень.

У статті досліджено основні фактори впливу на інноваційний розвиток підприємств автомобільного транспорту України в умовах військової агресії РФ. Також визначено тенденції та складнощі інноваційного розвитку з метою вироблення напрямів їх подолання. Зроблено висновок щодо особливостей впровадження інноваційних рішень підприємствами автомобільної галузі України в умовах обмеженості фінансових ресурсів, що спричинено наслідками військової агресії РФ. Визначено перспективні напрями подальших досліджень зазначеної теми та обґрунтовано їх необхідність.

Чернявська І. М. Вплив елементів економічного забезпечення на ефективність управління інноваціями в збутовій діяльності компанії / І. М. Чернявська, О. В. Голуб // Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. – 2024. – № 1(8). – С. 133-142.

P/1132

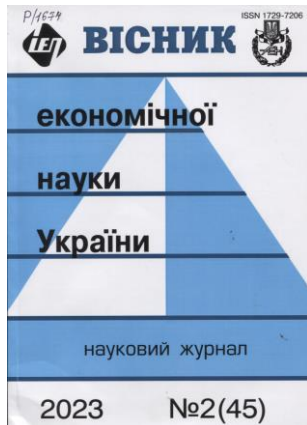
У статті висвітлено проблеми вдосконалення елементів економічного забезпечення та розроблено практичні рекомендації щодо підвищення ефективності управління збутовою діяльністю компанії.

Проаналізовано та встановлено взаємозв'язок між виробленою та реалізованою продукцією як окремими аспектами діяльності компанії.

Перевірено місце витрат на збут у загальних операційних витратах компанії та проаналізовано ступінь окупності цих витрат. Запропоновано нові канали збуту та напрями збутової діяльності в частині стимулювання збуту.

Запропоновано алгоритм визначення ефективності витрат у каналах збуту компанії, який, на відміну від існуючих, дозволяє порівнювати не лише загальну ефективність витрат, але й ефективність витрат у каналах збуту компанії. Його суть полягає в комплексній, послідовній оцінці видатків сфер діяльності компанії в кожному (окремому) каналі збуту.

Розділ 2. Особливості становлення та функціонування технопарків на сучасному етапі в Україні та за її межами

Гриценко С. І. Використання інструментарію транспортно-логістичних кластерів у повоєнному відновленні економіки України / С. І. Гриценко, А. М. Рябчун // Вісник економічної науки України. – 2023. – № 2(45). – С. 169-176.

P/1674

Досліджено можливості та переваги транспортно-логістичних кластерів у відновленні логістичної інфраструктури як складової економіки України після російської агресії. Доведено актуальність термінового відновлення та покращення функціонування морського та залізничного видів транспорту України для забезпечення безпеки перевезень. Розглянуто досвід розвинених країн, які активно використовують кластерний підхід як стратегічний інструмент для відновлення та розвитку своїх економік. Обґрунтовано комплекс заходів щодо створення та розвитку транспортно-логістичних кластерів для повоєнного відновлення економіки України.

Шпонтан Ю. М. Формування інвестиційно-інноваційних транскордонних територіальних кластерів альтернативної енергетики / Ю. М. Шпонтан // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 10. – С. 188-194.

P/2124

Розглянуто та визначено основні сучасні тенденції створення транснаціональних та транскордонних кластерів, а також транснаціональних кластерних мереж та інших форм партнерства, їх переваги. Узагальнено основні сучасні кластерні механізми щодо активізації інвестиційно-інноваційних процесів в енергетиці та формування інвестиційно-інноваційних транскордонних територіальних кластерів. Проаналізовано та визначено групи факторів, що визначають та формують передумови формування транскордонних інвестиційно-інноваційних територіальних кластерів альтернативної енергетики, обумовленні різноманітних факторів, які об'єднані у такі комплексні групи. Надано визначення інвестиційно-інноваційного територіального кластеру альтернативної енергетики, а також визначено засади концепції формування та функціонування інвестиційно-інноваційного територіального кластеру альтернативної енергетики, практичні рекомендації щодо утворення Карпатського інвестиційно-інноваційного транскордонного територіального кластеру.

Якушев О. В. Інноваційно-проектні кластери в системі формування конкурентоспроможності та економічного розвитку регіональних мистецьких освітніх закладів / О. В. Якушев, Н. В. Трушкіна // Економічний вісник Донбасу. – 2023. – № 4(74). – С. 43-49. – Текст англ.

P/1932

Статтю присвячено актуальним питанням розробки та впровадження регуляторної економічної політики у сфері створення інноваційно-освітніх кластерів як інструменту формування смарт-економіки. Надано та обґрунтовано узагальнене бачення регіональної політики як комплексного явища. Доведено та системно аргументовано концептуальні основи формування кластерної політики регіону, що, на відміну від наявних, базуються на алгоритмі сценарування, розробленні цільових планів та проектів розвитку окремих регіонів, обґрунтуванні спрямованості заходів сприяння розвитку кластерів, визначенні методів, важелів та доцільних видів управлінського впливу, реалізація яких на рівні регіону дозволить досягти соціально-економічного ефекту для кожного учасника кластерної взаємодії.

